

Název judikátu:	Popis skutku při nevěrné správě; promlčení
Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	05/27/2020
Spisová značka:	5 Tdo 1318/2019
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2020:5.TDO.1318.2019.1
Typ rozhodnutí:	USNESENÍ
Heslo:	Popis skutku Porušení povinnosti při správě cizího majetku Porušení povinnosti při správě cizího majetku úmyslné Promlčení trestní odpovědnosti
Dotčené předpisy:	§ 220 odst. 1 tr. zákoníku § 34 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku
Kategorie rozhodnutí:	B

5 Tdo 1318/2019-1531

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 27. 5. 2020 o dovoláních, která podali obvinění **P. H.**, nar. XY, bytem XY, a **Z. K.**, nar. XY, bytem XY, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 15. 4. 2019, sp. zn. 68 To 353/2018, jež rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Jeseníku pod sp. zn. 1 T 51/2011, takto:

Podle § 265k odst. 1, 2 tr. řádu se ohledně obviněného **Z. K.** a podle § 265k odst. 2 tr. řádu za použití § 261 tr. řádu i ohledně obviněného **P. H.** **zrušuje** v odsuzující části rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 15. 4. 2019, sp. zn. 68 To 353/2018.

Podle § 265k odst. 2 tr. řádu **se zrušují** také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušenou část rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci **přikazuje**, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu se dovolání obviněného **P. H.** **odmítá**.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Jeseníku ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 1 T 51/2011, byli obvinění **P. H.** a **Z. K.** uznáni vinnými pod bodem 1) výroku o vině přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoník“), ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a obviněný **Z. K.** pod bodem 2) výroku o vině přečinem zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl obviněnému **P. H.** uložen podle § 220 odst. 2 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 8 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců. Obviněnému **Z. K.** byl za tyto trestné činy uložen podle § 220 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku

podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců. Oběma obviněným současně bylo podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku uloženo, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil nahradili škodu, kterou trestným činem způsobili. Zmíněným rozsudkem bylo dále rozhodnuto o uplatněném nároku poškozené obchodní společnosti L., IČ: XY, se sídlem XY (dále ve zkratce jen „L.“), na náhradu škody.

2. Proti rozsudku soudu prvního stupně podali obvinění P. H. a Z. K. odvolání, o nichž rozhodl Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 15. 4. 2019, sp. zn. 68 To 353/2018, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. řádu zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. b) tr. řádu oba obvinění [pro jednání původně uvedené pod bodem 1)] uznal vinnými přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a odsoudil je ke shodnému trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců, jehož výkon podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 12 měsíců, zároveň jim oběma podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku uložil, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil nahradili škodu, kterou trestným činem způsobili. Dále rozhodl o vzneseném nároku poškozené obchodní společnosti L. na náhradu škody. Obviněný Z. K. byl dále podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn obžaloby Okresního státního zástupce v Jeseníku ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. ZT 149/2010, pro skutek pod bodem 2) kvalifikovaný jako trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů, neboť skutek označený v žalobním nároku není trestným činem.

3. Podle odvolacího soudu se trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku obvinění P. H. a Z. K. spolu s již odsouzeným P. T. jako zaměstnanci obchodní společnosti L. dopustili (zjednodušeně uvedeno) následovně. Obviněný Z. K. ve funkci revírníka a obviněný P. H. ve funkci správce a P. T. ve funkci technika, nejméně od roku 2009 do 30. 3. 2010, řádně neplnili své povinnosti vyplývající z pracovních smluv a zákoníku práce tím, že zakrývali vzniklý schodek v zásobách lesní hmoty u L. Tento stav byl zjištěn nejpozději při inventuře ke dni 30. 9. 2009 inventarizační komisí, jejímž vedoucím byl již odsouzený P. T., který o pohybu dřeva vedl evidenci neodrážející úplně a řádně skutečný stav. Obvinění zatajili rozdíl mezi účetním a fyzickým stavem zásob dřevní hmoty ve výši 556,59 m³ buku a 306,01 m³ smrku, celkem v hodnotě nejméně 898 162,41 Kč a nečinili opatření ke zjištění příčiny vzniku schodku. Tento schodek se pak snažili po předchozí vzájemné dohodě zakrýt nelegální těžbou 556,59 m³ bukového dříví a 306,01 m³ smrkového dříví v porostech nezahrnutých do hospodářského plánu. Tuto těžbu provedl obviněný Z. K. a J. V., revírník revíru č. 7, v jehož revíru však schodek ve skutečnosti nevznikl. Již odsouzený P. T. zaevidoval veškeré vytěžené dřevo ve prospěch revíru č. 6. V důsledku tohoto jednání obchodní společnost L. nemohla přijmout opatření ke zjištění způsobu vzniku dalšího schodku, případně k odhalení osoby, která zjištěný schodek způsobila, a to i přesto, že neoprávněně vytěžená dřevní hmota byla odvezena do manipulačního skladu L., nebyla tím nahrazena škoda vzniklá ztrátou dřevní hmoty. Dále po vzájemné dohodě obviněný Z. K. část prací k provedení nelegální těžby v jeho revíru neoprávněně zadal obchodní společnosti SOLITERA spol. s r. o., IČ: 43762751, se sídlem Palackého náměstí 77/30, 268 01 Hořovice (dále jen „SOLITERA“), smluvnímu partnerovi obchodní společnosti L. příkaz ke způsobu proplacení těchto těžebních prací formou vykázání pěstební nápočtu zadal po jejich předchozí dohodě obviněný P. H. a provedené těžební práce byly uhrazeny obchodní společnosti SOLITERA částkou ve výši 63 750 Kč z prostředků L. určených výhradně pro tzv. pěstební činnost na základě faktury č. 121090581. Obvinění tímto jednáním způsobili obchodní společnosti L. škodu v celkové výši nejméně 63 750 Kč.

II. Dovolání obviněného P. H.

4. Obviněný P. H. podal proti citovanému rozsudku soudu druhého stupně prostřednictvím své

obhájce dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, neboť podle něj spočívá na nesprávném právním posouzení, zejména pokud jde o způsobenou škodu.

5. Obviněný nejprve zopakoval dosavadní průběh řízení. Odvolacímu soudu vytkl nesprávný závěr o výši údajně způsobené škody (63 750 Kč) za provedení neevidované těžby. V řízení totiž nebylo prokázáno, že by ke dni 30. 9. 2009 existoval schodek v zásobách dřeva obchodní společnosti L. Obviněným bylo kladeno za vinu jednání následující po uvedené inventuře v období od 1. 10. 2009 do 31. 3. 2010, kdy měli provést těžbu dřeva k zakrytí domnělého a nikoliv skutečného manka (rozdílu mezi skutečným a účetním stavem dřevní hmoty), následně však byl inventurou ze dne 30. 6. 2010 zjištěn přebytek dřevní hmoty. Obviněný považoval inventurní rozdíl ke dni 30. 9. 2009 v hodnotě 898 162,41 Kč za neprokázaný. Podle obviněného tak nemohla vzniknout ani škoda vynaložením částky ve výši 63 750 Kč za provedení neevidované těžby, neboť tato těžba nezakrývala žádný schodek a náklady byly zcela vynaloženy ve prospěch obchodní společnosti L. Nesprávným ze stejných důvodů shledal obviněný též výrok o náhradě škody. Obviněný ze všech důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek soudu druhého stupně a aby mu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

III. Dovolání obviněného Z. K.

6. Obviněný Z. K. podal proti citovanému rozsudku soudu druhého stupně prostřednictvím svého obhájce dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, neboť rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

7. Obviněný poté, co zrekapituloval rozsudky soudů nižších stupňů, rozvedl své námitky proti napadenému rozhodnutí. Obviněný vyjádřil přesvědčení, že skutek, jak byl popsán ve výroku o vině napadeného rozsudku, se nestal, on se tak nedopustil žádného trestného činu a měl být obžaloby zcela zproštěn. Skutek podle něj nebyl zjištěn způsobem odpovídajícím zásadám spravedlivého procesu, mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy je podle něj extrémní rozpor. Náklady na provedení těžby podle obviněného nemohou být vnímány jako škoda, k tomu poukázal též na znalecké posudky, podle nichž by náklady na takovou těžbu musel vynaložit každý, dříví bylo těženo ve prospěch poškozené, které tak žádná škoda nemohla vzniknout. Sám v pozici revírníka neměl právo rozhodovat o tom, zda bude uskutečněna těžba, zda bude vystaven doklad určující náklad na těžbu dříví ve výši 63 750 Kč, stejně tak nemohl určit, z jakých prostředků bude těžba hrazena. Odmítl také závěr o způsobení manka ve výši 63 750 Kč. Podle obviněného se soudy nižších stupňů vůbec nezabývaly otázkou odpovědnosti jiných zaměstnanců poškozené obchodní společnosti L. za uskutečněný pokyn k těžbě dříví v polesí a pro zaplacení nákladů těžby dřeva z pěstební činnosti. Dovolatel též namítl, že není jasné, jakou povinnost měl zrovna on porušit, pokud plnil pokyny odpovědných zaměstnanců, a proč má být za vynaložení uvedené částky odpovědný, pokud nebylo v jeho pravomoci učinit rozhodnutí o těžbě dříví ani o její úhradě. Položil též otázku, zda by o škodu nešlo, pokud by nebyla těžba hrazena z fondu na pěstební činnost. Nebylo ani vyřešeno, zda měl dovolatel uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti. K tomu připomněl předchozí zrušovací usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1324/2015, podle něhož bylo třeba zjistit, jakým konkrétním způsobem manko vzniklo.

8. Obviněný ze všech důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek soudu druhého stupně a (aniž by navrhl zrušit i rozsudek soudu prvního stupně) aby věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně.

IV. Vyjádření k dovoláním a replika

9. K dovolání obviněných P. H. a Z. K. se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím

státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství.

10. K dovolání obviněných uvedl, že obvinění uplatnili ve svém dovolání dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu a jejich námitky se týkaly výše způsobené škody, konkrétně obvinění nesouhlasili se závěrem odvolacího soudu, že škodu tvoří náklady těžby ve výši 63 750 Kč. Státní zástupce v tomto směru souhlasil s námitkou obviněných, že se jednalo o náklady, které šly ve prospěch poškozeného, neboť veškeré takto vytěžené dřevo bylo předáno poškozené obchodní společnosti L., byť si byl vědom předchozího závěru Nejvyššího soudu, který na str. 8 svého předchozího rozhodnutí (míněno zřejmě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1324/2015) uvedenou částku za škodu považoval.

11. Jakékoliv další úvahy na dané téma však státní zástupce považoval za bezpředmětné, protože napadený rozsudek soudu druhého stupně podle státního zástupce trpí jinou závažnou vadou, pro kterou nemůže obstát. Státní zástupce upozornil, že trestná činnost obou obviněných je již promlčená, neboť se po zmírnění právní kvalifikace odvolacím soudem zkrátila i promlčecí doba. Tomu by ale odpovídal dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. e) tr. řádu, který obvinění neuplatnili. Státní zástupce si byl vědom toho, že nemůže doplňovat a ani rozšiřovat dovolání obviněných, že Nejvyšší soud je vázán při přezkumné činnosti podaným dovoláním. Přesto navrhl výjimečný přístup prolamující uvedenou zásadu (a to i s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2015, sp. zn. 8 Tdo 229/2015).

12. Dále státní zástupce rozvedl, proč má trestnou činnost obou obviněných za promlčenou. Odvolací soud zmírnil právní kvalifikaci jednání obou obviněných na přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku, u něhož zákon stanoví tříletou promlčecí dobu, již se ale odvolací soud nezabýval. Uvedeného trestného činu se měli obvinění dopouštět do dne 30. 3. 2010, dne 23. 12. 2010 bylo zahájeno jejich trestní stíhání, obžaloba byla podána dne 8. 4. 2011. Následoval trestní příkaz ze dne 22. 4. 2011, proti němuž podali obvinění odpor, poté bylo nařízeno hlavní líčení. Trestní příkaz musel být doručován někdy před 15. 8. 2011, čímž došlo k přerušení promlčení doby, která pak uplynula nejpozději v polovině srpna 2014, avšak první odsuzující rozsudek byl vyhlášen až dne 8. 10. 2014, tedy v době, kdy již poprvé uplynula celá promlčecí doba. Poté došlo k uplynutí promlčecí doby ještě jednou neboť další odsuzující rozsudek soudu prvního stupně (po zrušení předchozího dovolacím soudem) byl vyhlášen až dne 19. 9. 2018.

13. Státní zástupce uzavřel, že případnou nápravu shora popsané vady ponechává na úvaze Nejvyššího soudu. Pokud jde o námitky obsažené v dovoláních obviněných, s ohledem na zmíněné promlčení trestní odpovědnosti nepovažoval státní zástupce ani za nutné, ani za vhodné, aby se k nim vyjadřoval a aby navrhoval, jakým způsobem by měl dovolací soud v posuzované trestní věci rozhodnout. Pokud by tak totiž učinil, akceptoval by výsledky nezákonně vedeného trestního řízení. Současně vyslovil souhlas, aby Nejvyšší soud i pro případ jiného rozhodnutí tak učinil v neveřejném zasedání.

14. Vyjádření státního zástupce bylo zasláno k případné replice obviněným, z nichž tohoto práva do konání neveřejného zasedání využil pouze obviněný P. H. Tento obviněný souhlasil s vyjádřením státního zástupce a jeho dvěma základními výhradami vůči rozsudku soudu druhého stupně (že náklady na těžbu nepředstavují škodu a že trestní odpovědnost je promlčená). Proto navrhl, aby Nejvyšší soud (podobně jako ve zmíněné věci vedené pod sp. zn. 8 Tdo 229/2015) zrušil napadené rozhodnutí a uložil soudu druhého stupně, aby se kromě otázky existence a výše škody v podobě vynaložených nákladů na těžbu zabýval i otázkou promlčení.

V. Posouzení důvodnosti dovolání

a) *Obecná východiska*

15. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům.

16. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání či některých jiných opravných prostředků není možné podat z jakéhokoli důvodu, ale jen z některého z taxativně vymezených dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. řádu, resp. podle § 265b odst. 2 tr. řádu. Podání dovolání z jiného důvodu je vyloučeno. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele svým obsahem takovému důvodu odpovídaly.

17. Oba obvinění uplatnili dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, pro který je možno dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví. Podstatou je vadné uplatnění příslušných ustanovení hmotného práva na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je dán zejména tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v tom, že rozhodná skutková zjištění sice potvrzují spáchání určitého trestného činu, ale soudy nižších stupňů přesto dospěly k závěru, že nejde o trestný čin, ačkoli byly naplněny všechny jeho zákonné znaky. Tento dovolací důvod ovšem nespočívá v případném procesním pochybení soudů nižších stupňů ani v tom, že se dovolatel sice domáhá použití norem hmotného práva, ale na takový skutek, k němuž dospěl vlastní interpretací provedených důkazů, které soudy prvního a druhého stupně vyhodnotily odlišně od názoru dovolatele. Dovolání s poukazem na citovaný důvod nemůže být založeno na námitkách proti tomu, jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání je koncipováno jako mimořádný opravný prostředek a je tudíž určeno k nápravě pouze závažných právních vad pravomocných rozhodnutí.

b) *K dovoláním obviněných P. H. a Z. K.*

18. Zásadní výhrady obou obviněných směřovaly především proti správnosti skutkových zjištění, která se týkala výše škody. Takové námitky ovšem neodpovídají uplatněnému ani žádnému jinému dovolacímu důvodu. Obvinění dále též polemizovali s dříve učiněným závěrem Nejvyššího soudu v této věci vyjádřeným v usnesení ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1324/2015, podle něhož náklady vynaložené na těžbu je třeba považovat za škodu. Obvinění tak vlastně žádali revidovat závěry, které dovolací soud sám vyslovil v předcházejícím svém rozhodnutí, což není přípustné a nemůže naplnit žádný z dovolacích důvodů.

19. Shora uvedenými námitkami tak lze ve stručnosti charakterizovat celé dovolání obviněného P. H., které z nastíněných důvodů nemohlo obstát a bylo třeba jej odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu, neboť bylo podáno z jiných důvodů, než je uvedeno v § 265b tr. řádu. Nicméně výhrady předestřené spoluobviněným Z. K., pro které bylo třeba napadený rozsudek odvolacího soudu zrušit, se daly vztáhnout i na obviněného P. H., stejné důvody pro zrušení napadeného rozsudku totiž prospívaly i jemu, a proto za použití principu *beneficia cohaesionis* (dobrodiní v souvislostech) byl napadený rozsudek odvolacího soudu zrušen podle § 265k odst. 2 tr. řádu za užití § 261 tr. řádu i ohledně tohoto obviněného.

20. Pokud jde o dovolání obviněného Z. K., i on založil své dovolání primárně na námitkách skutkových, stejně tak i on zpochybňoval již dříve vyslovený a závazný názor dovolacího soudu učiněný v jeho usnesení ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1324/2015, že náklady na těžbu představují škodu ve smyslu tzv. nevěrné správy, která byla obviněným kladena za vinu. V tomto ohledu byly také jeho námitky nepřijatelné a neodpovídající uplatněnému dovolacímu důvodu. Obviněný Z. K. ovšem své dovolání doplnil i o další výhrady, které již byly právně relevantní ve smyslu uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Konkrétně šlo o námitky, že soudy nižších stupňů se zcela nedostatečně zabývaly otázkou, které konkrétní povinnosti měl porušit a z čeho takové povinnosti vyplývaly. Bránil se i tím, že jednal na závazné pokyny nadřízených, resp. dalších odpovědných pracovníků, které musel respektovat a nebylo jeho povinností je přehodnocovat. Z popisu skutku pak vůbec nevyplývá, jaké konkrétní povinnosti měl porušit. V naznačeném směru je třeba dát obviněnému za pravdu, stejným nedostatkem pak napadený rozsudek trpí i ve vztahu k obviněnému P. H.

21. Nejprve je třeba obecně připomenout, že obviněným byl odvolacím soudem kladen za vinu přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustí, kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou. Jde tak o skutkovou podstatu složitou, neboť více jejích znaků je stanoveno alternativně. Soud druhého stupně konkrétně kladl obviněným za vinu, že porušili smluvně převzatou povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek a tím jinému způsobili větší škodu. Je tak zřejmé, že obviněným vytýkal porušení smluvní povinnosti, nikoli povinnosti zákonné, tato povinnost se měla týkat opatrování i spravování cizího majetku, pak se dopustil pochybení, pokud jim kladl za vinu, způsobení škody větší, ač uvedené zákonné ustanovení počítá toliko se škodou nikoli malou.

22. Porušení povinnosti při správě cizího majetku, neboli tzv. nevěrná správa, spočívá v porušení povinností pachatele, které jsou mu uloženy buď zákonem, anebo smlouvou, tyto povinnosti se týkají správy či opatrování cizího majetku a v důsledku takového porušení dochází ke škodě na cizím majetku, která musí dosáhnout hranice škody nikoli malé, tj. ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku nejméně 25 000 Kč. Uvedené základní objektivně-deskriptivní znaky objektivní stránky skutkové podstaty tohoto trestného činu musejí být též kryty zaviněním, a to ve formě úmyslu podle § 15 tr. zákoníku. Těmto znakům též musí odpovídat popis skutku tak, aby z něj přímo naplnění uvedených znaků vyplývaly. V tomto směru ovšem skutková věta výrokové části rozsudku soudu druhého stupně uvedené požadavky nesplňuje, a proto rozsudek soudu druhého stupně nemohl obstát.

23. Má-li totiž jednání pachatele spočívat v porušení smluvní povinnosti opatrovat či spravovat cizí majetek, musí být jednoznačně taková povinnost v popisu skutku identifikována. Musí tedy být předně uvedeno, z jaké smlouvy tato povinnost vyplývá, taková smlouva musí být jednoznačně identifikována (typicky vymezením smluvních stran, datem jejího uzavření a vyjádřením jejího předmětu), dále musí být specifikována i ona smluvní povinnost, kterou pachatel porušil, čímž došlo ke způsobení škody. Mezi porušením takové povinnosti a způsobením škody musí být dána příčinná souvislost (jež nesmí být přetržena, například v důsledku činnosti jiné osoby). To vše musí jednoznačně vyplývat již z popisu skutku, aby obviněný věděl, čemu se má v průběhu trestního procesu bránit. Je to podobné jako v případě, kdy je pachateli tzv. nevěrné správy kladeno za vinu porušení zákonné povinnosti konat, která též musí být jednoznačně identifikována v popisu skutku, protože v takovém případě je ustanovení § 220 odst. 1 tr. zákoníku o porušení povinnosti při správě cizího majetku tzv. blanketní normou, neboť odkazuje na více předem neurčených norem obsahujících povinnost opatrovat či spravovat cizí majetek. U odkazovacích či blanketních skutkových podstat je třeba již přímo v popisu skutku uvést odkaz na konkrétní ustanovení konkrétního právního předpisu (tj. na konkrétní normu),

kteře pachatel svým jednáním porušil - přiměřeně k tomu viz rozhodnutí č. 40/2007-II., č. 43/2009, č. 38/2011 či č. 3/2018 Sb. rozh. tr., dále srov. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. *Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů*. 4. vyd. Praha: Leges, 2018, s. 219. Více k tomuto trestnému činu viz např. Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 2181 a násl.

24. Z popisu skutku odsuzujícího rozsudku soudu druhého stupně však vůbec nevyplývá, jakou konkrétní povinnost a z jaké smlouvy měli oba obvinění porušit. Popis skutku mnohem spíše naznačuje, že nemělo jít o porušení povinnosti smluvně převzaté, ale o povinnost zákonnou, vyplývající z jejich postavení zaměstnanců a jejich zařazení na určitou pozici. Ovšem k označení příslušných ustanovení zákoníku práce [zákonu č. 262/2006 Sb. – srov. zejména jeho § 301 písm. d) a § 302 písm. g)] nedošlo, neodpovídá to ostatně ani právní větě výrokové části rozsudku soudu druhého stupně (k této alternativě srov. například rozhodnutí č. 25/2008 Sb. rozh. tr.). Odvolací soud ale vycházel z toho, že oba obvinění porušili smluvně převzatou povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek, avšak neuvedl, z čeho uváděné povinnosti vyplývaly. Již to byl důvod pro kasační zásah Nejvyššího soudu, neboť z tohoto důvodu nemohl rozsudek odvolacího soudu obstát.

25. Zmíněná vada výroku rozsudku se netýká jen obviněného Z. K., který na ni důvodně upozornil ve svém dovolání, ale též druhého obviněného P. H., důvod pro zrušení napadeného rozsudku tak prospívá i tomuto obviněnému, a proto za použití principu *beneficia cohaesionis* (dobrodiní v souvislostech) bylo třeba napadený rozsudek odvolacího soudu zrušit i ohledně tohoto obviněného, jak bylo zmíněno již shora.

26. Protože Nejvyšší soud zjistil, že není důvod pro odmítnutí dovolání obviněného Z. K. podle § 265i odst. 1 tr. řádu, naopak po přezkoumání zákonnosti a odůvodněnosti dovoláním napadených výroků ve smyslu § 265i odst. 3 tr. řádu zjistil, že je namístě napadený rozsudek soudu druhého stupně zrušit, zabýval se také dalšími vadami procesního postupu odvolacího soudu předcházejícími vydání napadeného rozhodnutí, jak na ně poukázal ve svém vyjádření též státní zástupce, jinak by Nejvyšší soud neshledal důvod zabývat se takovými výhradami uplatněnými mimo rámec podaného mimořádného opravného prostředku stranou, která dovolání nepodala, resp. následně též druhým obviněným, avšak po uplynutí dovolací lhůty. S touto výhradou musí jinak dát Nejvyšší soud státnímu zástupci za pravdu, skutečně odvolací soud postupoval procesně chybně, pokud změnil právní kvalifikaci jednání obou obviněných a nezohlednil, že u tohoto trestného činu v závislosti na jeho trestní sazbě zákonodárce stanovil kratší promlčecí dobu, za niž dojde k promlčení trestní odpovědnosti a která v průběhu trestního řízení vedeného proti obviněným dokonce dvakrát zcela uplynula. Z tohoto důvodu mělo být trestní stíhání zastaveno, neboť je dán důvod nepřipustnosti trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. řád. V trestním stíhání se pak může pokračovat jen z důvodů uvedených v § 11 odst. 4 tr. řádu.

27. Obvinění byli odvolacím soudem uznáni vinnými přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku, tedy pro trestný čin, u něhož trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody až na 2 léta. Pro takový typ deliktů je stanovena v § 34 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku promlčecí doba v trvání 3 let, jejímž uplynutím zaniká trestní odpovědnost pachatele za trestný čin. V případě trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku, který je výsledným deliktem, počíná běh promlčecí doby podle § 34 odst. 2 tr. zákoníku od okamžiku, kdy nastal účinek, tedy kdy došlo ke škodě na cizím majetku (podle popisu skutku nejpozději k 30. 3. 2010). Tato doba se v tomto případě přerušovala různými procesními úkony vypočtenými v § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. Z obsahu trestního spisu vyplývá, že k zahájení trestního stíhání došlo usnesením policejního orgánu ze dne 23. 12. 2010 (č. l. 374), oběma obviněným bylo doručeno dne 27. 12. 2010, k podání obžaloby státním zástupcem soudu prvního stupně došlo dne 8. 4. 2011 (č. l. 456-466), následně soud prvního stupně rozhodl trestním

příkazem, který byl spolu s obžalobou obviněnému P. H. doručen dne 2. 5. 2011 a obviněnému Z. K. dne 4. 5. 2011 (č. l. 467), po podání odporu oběma obviněnými soud prvního stupně poprvé vyhlásil odsuzující rozsudek dne 8. 10. 2014 (č. l. 1070-1120). Z toho je patrné, že již mezi doručením trestního příkazu obviněným a vyhlášením prvního odsuzujícího rozsudku v dané věci uplynula tříletá promlčecí doba a došlo k zániku trestní odpovědnosti za trestný čin kladený oběma obviněným za vinu (bude-li zjištěn). O odvolání obou obviněných pak rozhodl Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 19. 3. 2015, sp. zn. 68 T 24/2015, tak, že zrušil napadené rozhodnutí ve výrocích o náhradě škody a sám znovu rozhodl o náhradě škody, jinak zůstal napadený rozsudek soudu prvního stupně nezměněn (č. l. 1170). Následně došlo ke zrušení obou zmíněných rozsudků soudů nižších stupňů k dovolání obviněného Z. K. usnesením Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1324/2015, a to ohledně obou obviněných, a soudu prvního stupně bylo uloženo, aby věc znovu projednal a rozhodl. Další odsuzující rozsudek byl soudem prvního stupně vyhlášen až dne 19. 9. 2018 (č. l. 1395), takže promlčecí doba mezi vyhlášením odsuzujících rozsudků soudu druhého stupně a soudu prvního stupně uplynula podruhé. Za vyhlášení odsuzujícího rozsudku ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku jako důvodu přerušení běhu promlčecí doby je totiž třeba rozumět i vyhlášení takového rozsudku soudem druhého stupně, jímž odvolací soud ruší napadený odsuzující rozsudek soudu prvního stupně toliko ve výroku o náhradě škody a jímž zároveň sám v adhezním řízení rozhodne (viz tak i rozsudek odvolacího soudu na č. l. 1170). Odvolací soud ovšem této otázce pozornost nevěnoval a oba obviněné přesto odsoudil napadeným rozsudkem ze dne 15. 4. 2019.

28. V důsledku zrušení rozsudku soudu druhého stupně tak bude odvolací soud muset na tuto procesní situaci reagovat a bude muset postupovat v souladu s trestním řádem, tedy napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušit a trestní stíhání zastavit podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. řádu za užití § 223 odst. 1 tr. řádu z důvodu § 11 odst. 1 písm. b) tr. řádu, zároveň obviněné poučí podle § 11 odst. 4 tr. řádu. Další procesní postup bude pak záviset na stanovisku obviněných. Pokud by obvinění požádali o pokračování v trestním stíhání podle § 11 odst. 4 tr. řádu, bude zapotřebí odstranit vady popisu skutku, jak byly označeny shora. Odvolací soud ve spolupráci se státním zástupcem, jehož úkolem především je podat taková žalobní tvrzení, která odpovídají jednotlivým znakům trestného činu kladeném obviněným za vinu, se bude muset zabývat otázkou, kterou konkrétní povinnost obvinění měli porušit a zda porušení této povinnosti bylo alespoň jednou z příčin vzniklého následku (a to za splnění dalších znaků předmětného trestného činu). Při novém projednání a rozhodnutí věci je odvolací soud (to samé případně platí i pro soud prvního stupně, pokud by v dané věci ještě rozhodoval) vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto usnesení (§ 265s odst. 1 tr. řádu). Dovolací soud zároveň upozorňuje na zákaz změny k horšímu ve vztahu k předchozímu rozhodnutí učiněnému soudem druhého stupně, jak je vyjádřen v § 265s odst. 2 tr. řádu (tzv. zákaz *reformationis in peius*), jinými slovy nemůže mimo jiné dojít k opětovné změně právní kvalifikace jednání obviněných na zločin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, jakou užil soud prvního stupně, neboť rozsudek soudu druhého stupně je tímto usnesením zrušován výlučně z podnětu obviněných.

VI. Závěrečné shrnutí

29. S ohledem na shora rozvedené důvody Nejvyšší soud dospěl k následujícím závěrům. Obviněný P. H. podal dovolání z jiných důvodů, než jsou uvedeny v § 265b tr. řádu, a proto Nejvyšší soud jeho dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu. Naopak dovolací soud shledal důvodným dovolání obviněného Z. K., a proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. řádu zrušil v odsuzující části rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 15. 4. 2019, sp. zn. 68 To 353/2018. Protože stejné důvody zrušení prospívají i obviněnému P. H., zrušil podle § 265k odst. 2 tr. řádu za užití § 261 tr. řádu ve stejném rozsahu napadený rozsudek i ohledně posledně uvedeného obviněného. Zároveň Nejvyšší soud zrušil i všechna další rozhodnutí na

zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Napadený rozsudek soudu druhého stupně zůstal nedotčen pouze v té části, v níž byl zrušen rozsudek soudu prvního stupně ohledně bodu 2. výroku o vině a následně byl obviněný Z. K. ohledně tohoto skutku zproštěn obžaloby státního zástupce podle § 226 písm. b) tr. řádu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu pak Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci uložil, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, jsa vázán závazným právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto usnesení.

30. Protože zjištěné vady napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení nemohl Nejvyšší soud odstranit v případném veřejném zasedání, rozhodl podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu o dovolání obviněných v neveřejném zasedání.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. 5. 2020

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
předseda senátu